HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Energia ja vesi 26.11.2020

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laatiminen

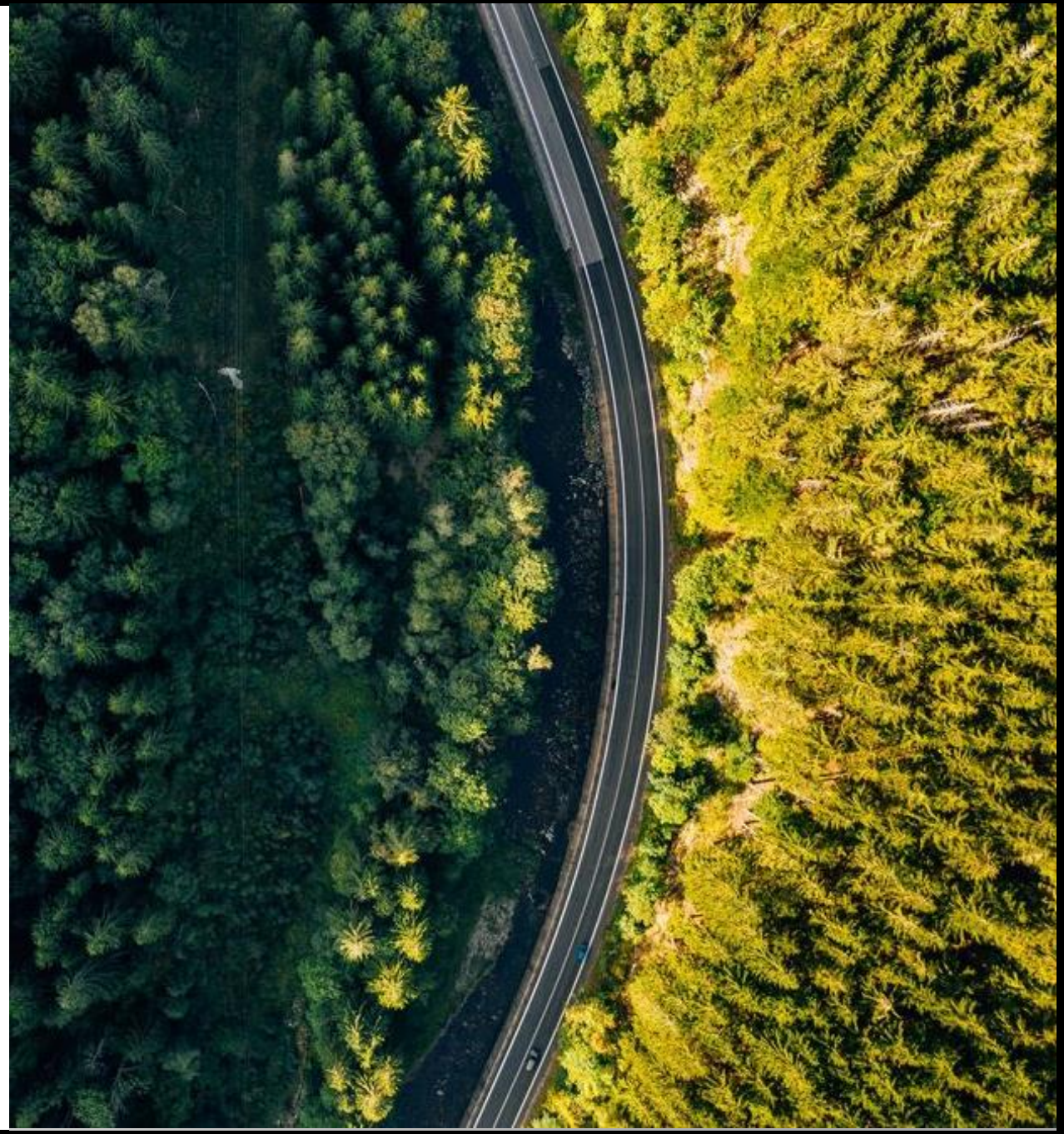

Ohjelma

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

https://pollev.com/hiilineutraa523

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat
Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.25 Jakaudutaan kolmeen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Energia 1
Ryhmä 2: Energia 2
Ryhmä 3: Vesitalous

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Työpajan tavoitteet

- Kootaan ajatukset yhteen Pohjois-Savon ilmastotiekarttaa varten
- Kirjataan toimenpiteitä, joilla hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen
- Arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuutta ja realistista toteutusaikataulua
- Tunnistetaan vastuutahot (jos mahdollista)

Ohjelma

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen, muut ajankohtaiset ilmastoasiat
Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.25 Jakaudutaan kolmeen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Energia 1
Ryhmä 2: Energia 2
Ryhmä 3: Vesitalous

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laadinta

Energia ja vesi 26.11.2020

Saara Hanhela
Tapio Kettunen

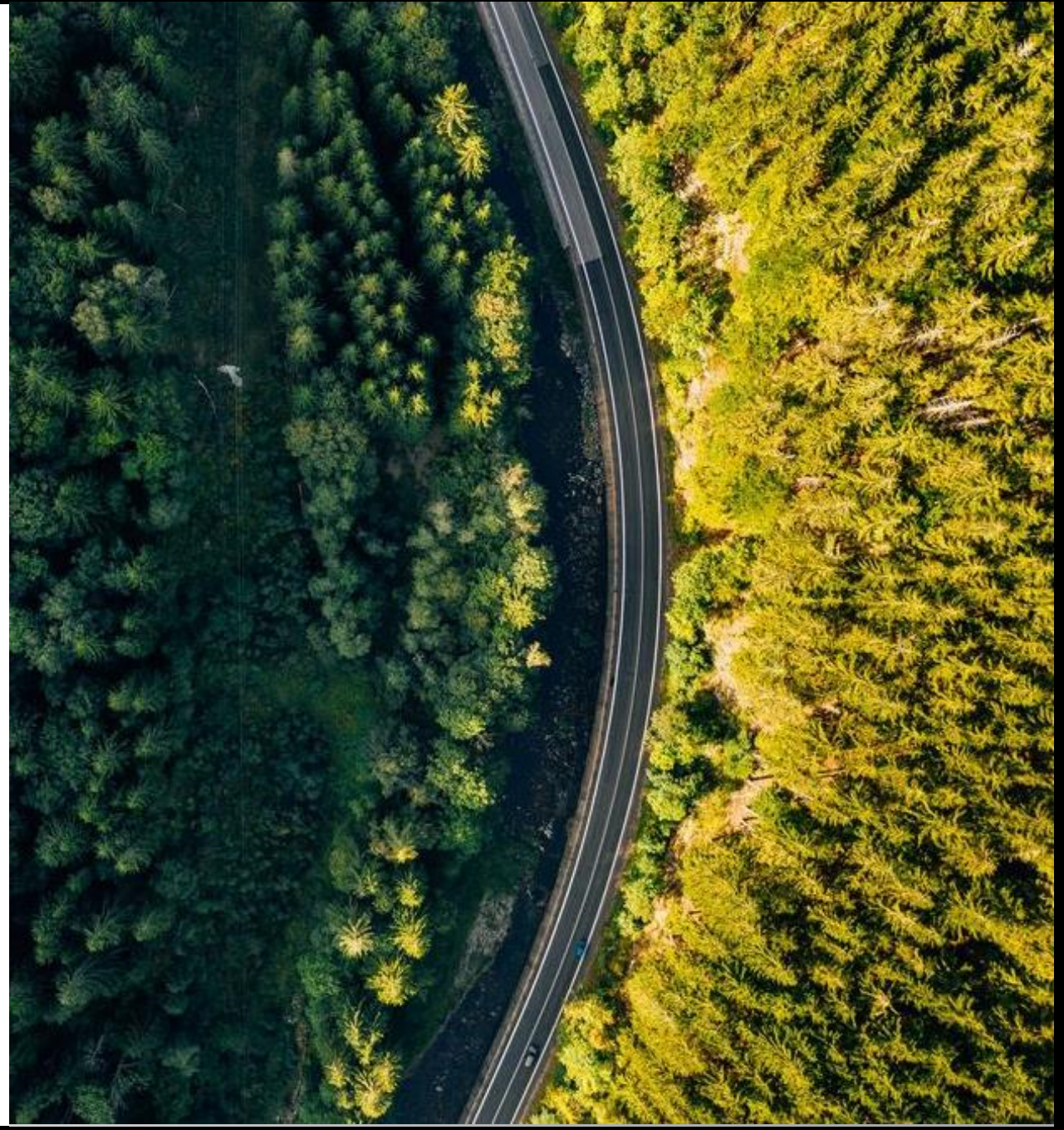

Pohjois-Savon ilmastotyö

Työn vaiheet

1

Savon ilmasto-ohjelma 2013

2

Hiilineutraali maakunta - hanke 2020-2021

3

Pohjois-Savon ilmastotiekartta 2021

4

Ilmasto-tiekartan toimeenpano

5

Tavoitteiden seuranta ja arviointi

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Hiilineutraali maakunta – Pohjois-Savo (HIMA) -hanke

1. Selvitetään kuntien kasvihuonekaasupäästöt ja hiilitase

www.foresavo.fi/paastot

2. Kootaan maakunnallisten toimijoiden ilmastofoorumi

3. Määritellään maakunnan ilmastotiekartta ja keskeisimmät tavoitteet ilmastoasioissa

4. Käynnistetään maakunnallinen ilmastoviestintä

www.hiilineutraalipohjoissavo.fi

Visa: Mitkä ovat Pohjois-Savon kolme suurinta päästösektoria?

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

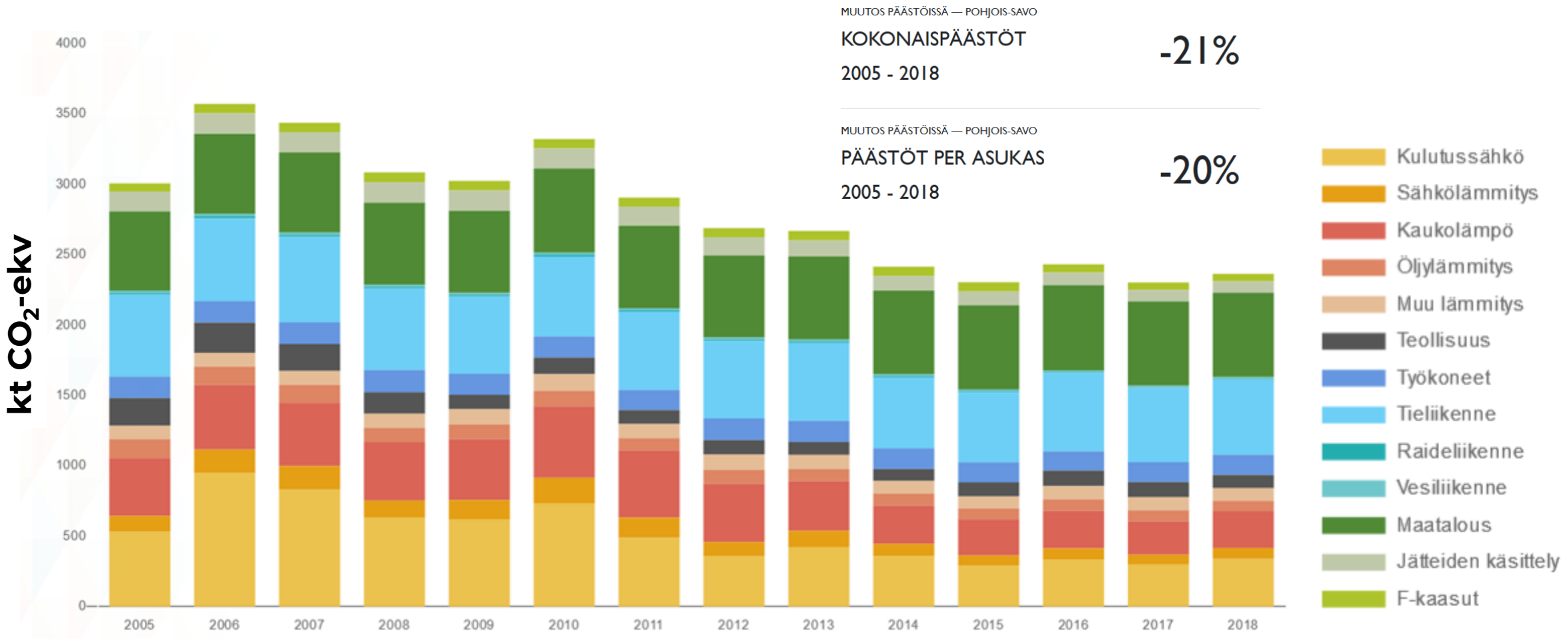

Lähde: SYKE 2020

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt ja hiilinielut sektoreittain 2018, kt CO2-ekv*

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

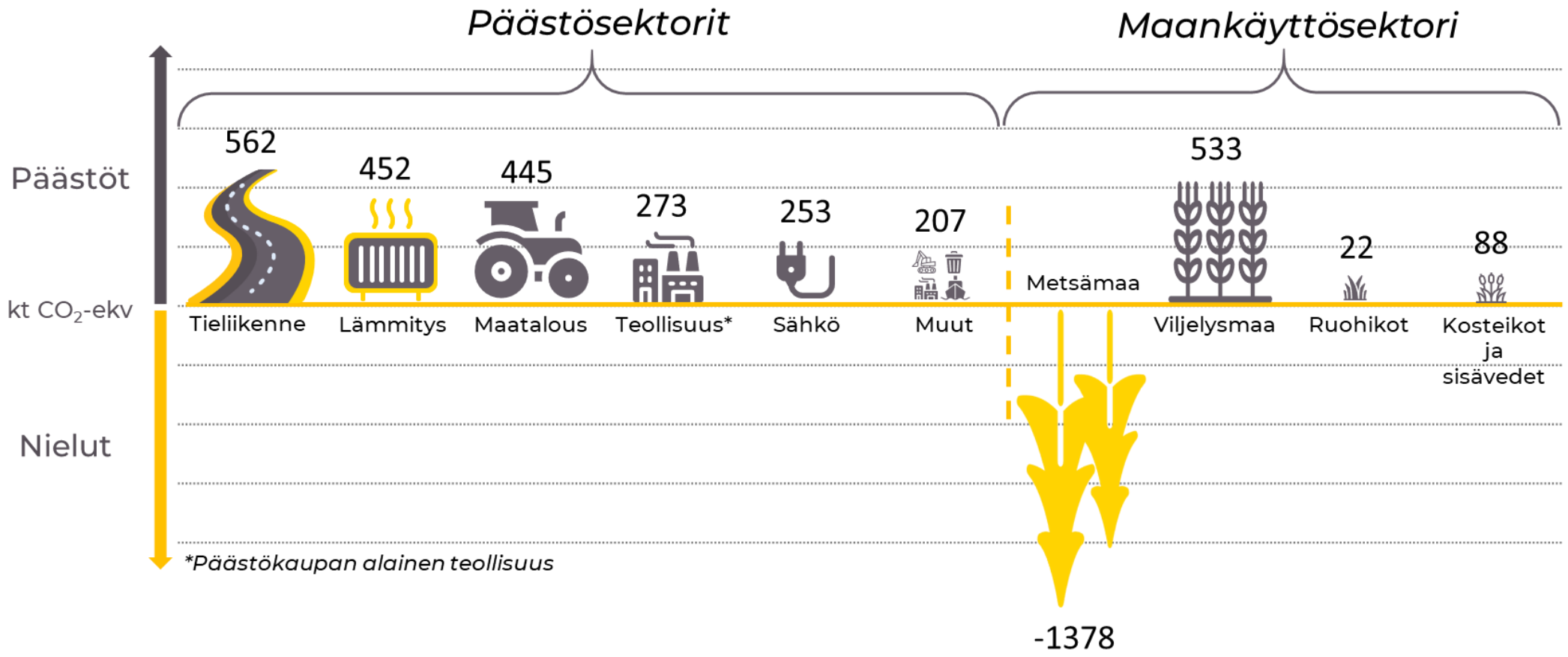

** kt CO_2-ekv (kilotonnia hiilidioksidiekvivalenttia) on päästöjen yksikkö, jossa eri kasvihuonekaasujen määrät on yhteismitallistettu vastaamaan hiilidioksidin lämmitysvaikutusta.*

Ilmastotiekartan tavoitteet

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

- **Hiilineutraali Pohjois-Savo 20XX**
- **Hiilinegatiivisuus pian hiilineutraaliuden jälkeen.**

- Kootaan maakunnalliset painopisteet ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen.
- Rakennetaan polut, jotka johtavat tavoitteeseen.

- Tehdään yhdessä.

Koordinointi ja ohjaus

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

- Työtä koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskus ja työtä ohjaa laaja ohjausryhmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

POHJOIS-SAVON LIITTO
Regional Council of Pohjois-Savo

Kuopio Siilinjärvi Vieremä Leppävirta

SAVON VOIMA

UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

ILMATIETEEN LAITOS

MAITOMAA

KUOPION ALUEEN KAUPPAKAMARI

KESKO

KUOPION ENERGIA

SAVONIA

GTK

Valio Osuuskunta MAITOSUOMI

SAVOGROW KEHITYSYHTIÖ

PeeÄssä

storaenso

SAVON AMMATTIOPISTO

Luke LUONNONVARAKESKUS

MTK

metsäkeskus

KESTO

Jätekukko Siistiä!

Suomen luonnonsuojeluliitto POHJOIS-SAVO

PRO Agria Itä-Suomi

SKAL

Työpajoihin osallistuneet

Ilmastotiekartan aikataulu

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

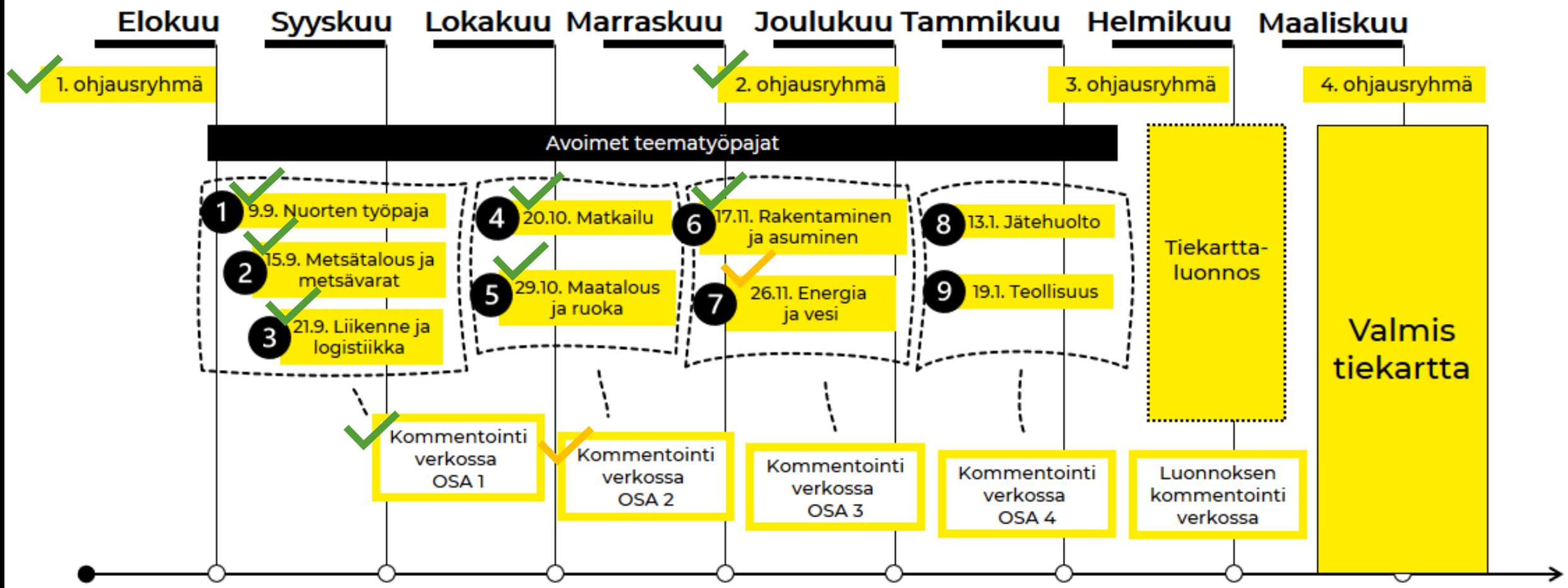

hiilineutraalipohjoissavo.fi/ilmastotyo/ilmastotiekartta/vaikuta

Rinnakkaiset ohjelmavalmistelut

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

EU

- Kestävän elvytyksen suunnitelma
  - Vähintään 30 % rahoituksesta ilmastonmuutoksen torjuntaan.
- Oikeuden mukaisen siirtymän rahasto, Just Transition Fund (JTF)
  - Pohjois-Savon suunnitelma rahoituksen painopisteistä valmisteilla syksyn aikana.
- Uusi EU:n rakennerahastokausi 2021-2027
  - Ilmastoasiat, kiertotalous ja digitaalisuus painottuvat entistä enemmän.

Suomi

- Marinin hallitusohjelman mukaiset hankkeet ja ohjelmat
- Toimialojen vähähiilisyystiekartat:
  - Energiateollisuus, Teknologiateollisuus, Rakennusteollisuus ja Kiinteistötyönantajat, RAKLI,

Pohjois-Savo

- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (Pohjois-Savon liitto)
- Kuntien ilmasto-ohjelmat ja –toimenpidesuunnitelmat
- Yritysten ja organisaatioiden omat ohjelmat ja suunnitelmat mm. energiatehokkuuden parantamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi.

Mikä ilmastonmuutoksessa huolettaa nuoria?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Luonnon monimuotoisuus	Piittaamattomuus	Päätöksenteko ja politiikka	Ihmisyys
Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen	Ihmisten tietämättömyys	Ilmastosota	Ilmastonmuutoksen aiheuttama eriarvoisuus
Lajien katoaminen	Ihmislajin itsekkyys	Keinojen heikkous	Tulevien sukupolvien elämänmahdollisuudet
Pölyttäjien häviäminen	Välinpitämättömyys ja asian kieltäminen	Valtioiden sitoutuminen asian ennalta-ehkäisemiseksi	Epävakaus tulevaisuuden suhteen
Äärisääilmiöt – tulvat, kuivat kaudet	Asiasta puhumattomuus	Päätöksenteon hitaus	Ihmisten yhtenäisyyden puuttuminen
	Kulutushysteria	Ollaanko jo myöhässä?	Se, että elämä sellaisena kuin sen tunnemme, tulee muuttumaan

Miten nuorten ääntä saataisiin paremmin esille ilmastotyössä?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Koulujen rooli	Tiedon jakaminen	Nuorten kuuleminen	Yhteisötoiminnan avulla
Ilmastotyön markkinointi opettajien kautta	Nuorisovaltuustoihin tiedon jakaminen	Nuorten mielipiteiden aito huomioiminen paikallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa	Pienryhmätoimintaa ilmastoasioista kiinnostuneille
Nuorten tietoisuuden kasvattaminen osana koulutusta	Ilmastotietoisuuden kasvattaminen myös vanhempien keskuudessa	Valtakunnallisia tai kuntakohtaisia kyselyitä nuorille	Ilmastotyön ideakilpailu, jossa nuoria kiinnostava palkinto
Globaalikasvatuksen lisääminen opetukseen		Kuuntelemalla ja reagoimalla nuorten ääneen	Sopivia projekteja nuorille ilmastotyön parissa
		Yleensäkin kuunteleminen – huolta on	

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Tervetuloa mukaan!

Avoimet työpajat

Kaikki työpajat klo 13-15
Teams-verkkokokouksina

NUORET 9.9.2020 KLO 15 TEAMS & LIVE-TAPAAMINEN

METSÄTALOUS JA METSÄVARAT 15.9.2020

LIIKENNE JA LOGISTIIKKA 21.9.2020

MATKAILU 20.10.2020

MAATALOUS JA RUOKA 29.10.2020

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN 17.11.2020

ENERGIA JA VESIHUOLTO 26.11.2020

JÄTEHUOLTO, KULUTTAMINEN 13.1.2021

TEOLLISUUS 19.1.2021

Ilmoittaudu mukaan:
www.webropol.com/s/ilmastopajat
Ilmoittautuneille lähetetään Teams-linkki

Ohjelma

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat
Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.25 Jakaudutaan kolmeen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Energia 1
Ryhmä 2: Energia 2
Ryhmä 3: Vesitalous

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

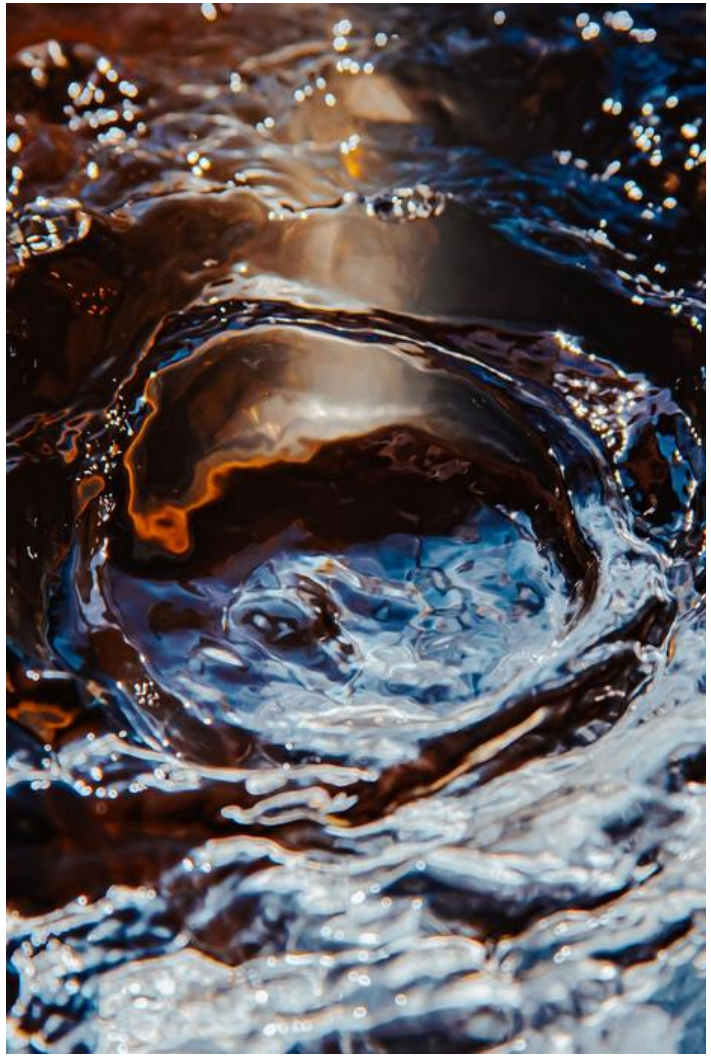

Ryhmäjako

Ryhmä 1: Energia 1

- Annaelina Isola
- Ari Paanala
- Esa Lindholm
- Essi Holopainen
- Jaakko Lappalainen
- Janne Nuutinen
- Jukka Hujala
- Laura Leppänen
- Mari Turunen
- Marja-Leena Skinnari
- Matti Laatikainen

Ryhmä 2: Energia 2

- Matti Voutilainen
- Meri Elonheimo
- Miika Kajanus
- Mikko Onkalo
- Nuutti Kiljunen
- Petri Turtiainen
- Reima Lassila
- Retu Ylinen
- Sari Tulila
- Soile Juuti
- Toni Juvonen

Ryhmä 3: Vesihuolto

- Anu Eskelinen
- Elina Huerta
- Hanne Siikström
- Heidi Karppinen
- Helvi Heinonen-Tanski
- Irma Kajan
- Jani Paukkonen
- Jari Mutanen
- Johanna Tuomainen
- Jyri Wuorisalo
- Marja Stjerna
- Matti Kojo
- Saila Vaittinen
- Sanna Antikainen
- Sari Lähteinen
- Sari Väänänen
- Ville Tauriainen

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

Ohjelma

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.25 Jakaudutaan kolmeen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Energia 1
Ryhmä 2: Energia 2
Ryhmä 3: Vesitalous

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

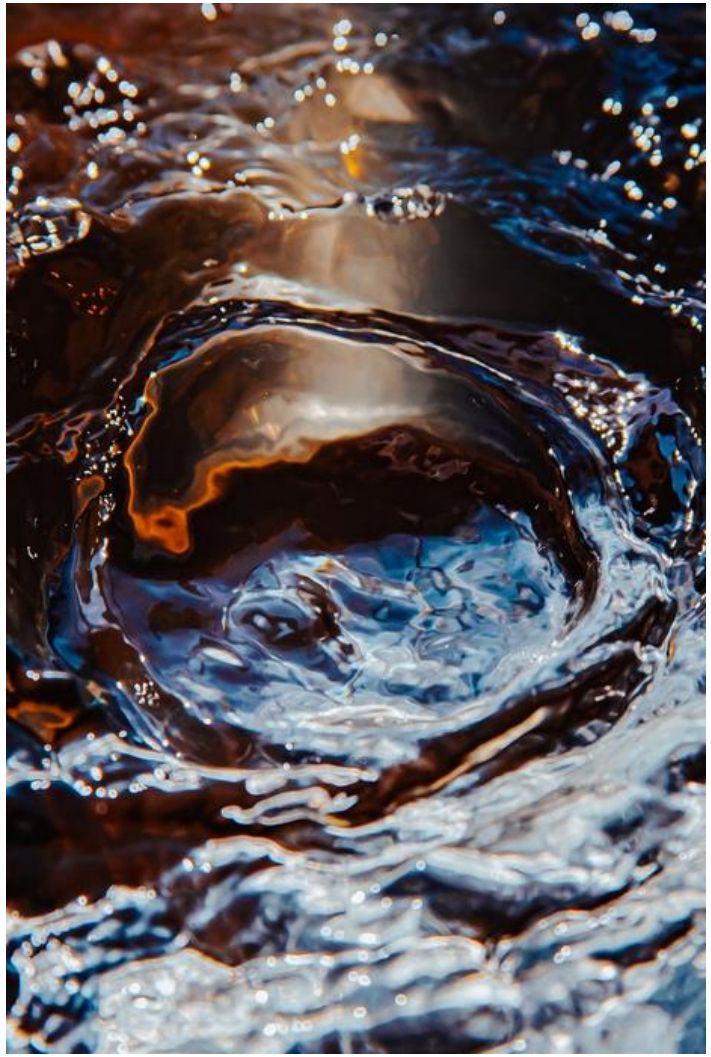

Arviointia

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

	Aikataulu	Vaikuttavuus (1-5)
1. Taloyhtiöille tiivis ohjaus ja huolenpito energiansäästön suhteen	**2020-3030**	**3**
2. Geoenergian käyttö kaukolämmityksessä tai hajautetumpien maalämpöratkaisujen selvittäminen	2025-2040	3
3. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen	**2020-2030**	**3**
4. Julkisen latausverkoston rakentaminen	2020-2035	2,5
5. Sään ääri-ilmiöihin (esim. rankkasateet) varautuminen	**2020-2030**	**3**
6. Jätevesien lämpöenergian talteenotto	2020-2035	2,5
7. Ilmastonmuutos mukaan kuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmien toimenpiteisiin	**2020-2025**	**3-3,5**
8. Vuotovesien vähentäminen ja hallinta	2020-2030	2,5
9. Alueellisen varautumisen foorumin perustaminen	**2020-2025**	**2,5**
10. Velvoitteita kuntien hankintoihin	**2020-2025**	**2,5-3**
11. Hiilidioksidilaskennan kehittäminen ja yhtenäistäminen	**2020-2030**	**4**

Ohjelma

HIILINEUTRAALI POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J
Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

https://pollev.com/hiilineutraa523